

Synsmaade, hvorfra Regjeringen havde seet Bagernes Rettigheder, var urigtig. Hvad Møllerne derimod angaaer, er det ganske vist, at der er givet Bevillinger til nye Møllers Anlæg, men under de bestemte Betingelser, der findes i Lovens 5—11—1 og Forordningen af 3die Juni 1825. Der er altsaa en virkelig, i Lovgivningen anerkendt Rettighed, skjøndt indenfor visse Grændser, der ogsaa fremdeles skal vedblive indenfor de Grændser, som endang ere givne; men derfor beholde Møllerne dog ligesuldt Rettigheden. Hvad jeg har anført, gjælder blot med Hensyn til Landsbymøller; med Hensyn til Kjøbstadmøller er Forholdet noget anderledes, og det har i en lang Række af Aar af Cancelliet været erkendt, at der ikke var nogen retlig Grund i Veien for at give Bevilling til nye Møller i Kjøbstæderne.

S. Pedersen: Naar jeg har deeltaget i at stille dette Endringsforslag, saa har det navnlig været af den Grund, at jeg antog, at det Tidsrum af 15 Aar, som blev vedtaget ved anden Behandling, var for langt, og derfor troede jeg, at da Lovudkastet gik ud paa 5 Aar, og Udvalget foreslog 15 Aar, vilde det være rigtigst at gaae en Middelvei og bestemme, at Møllenæringen skulde være fri om 10 Aar, og jeg mener ogsaa, at i Almindelighed vil dette Forslag vinde mere Bisald hos Folket end det ved anden Behandling vedtagne Forslag om 15 Aar. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale det af os stillede Endringsforslag.

Simon: Efter min Stilling til denne Sag er det kun ugjerne, at jeg tager Ordet, og det er ogsaa Grunden til, at jeg ved de foregaaende Behandlinger ikke har talt i Sagen; men, da Lovudkastet ved disse Behandlinger er undergaaet adskillige Forandringer, som jeg ikke tror at kunne tiltræde, har jeg anseet det for min Pligt at medvirke til, at Loven bringes, saavidt skee kan, tilbage til Udcastet, saaledes som det er forelagt Thinget af Regjeringen. — Blandt de Forandringer, som ere foregaaede i Lovudkastet ved 2den Behandling, er den, at Fristen, hvorefter Møllenæringen skulde være fri, er forøget fra 5 til

15 Aar. Dette anseer jeg for at være en alt for lang Tid. Der er vel yttret ved de foregaaende Behandlinger, at Regjeringen ved Bestemmelser, som de i Udcastet indeholdte, krævede Møllernes Rettigheder, at Mølleierne vilde, hvis det blev vedtaget, blive ødelagte, og at det kunde befrygtes, at der paa enkelte Steder vilde opstaae Møllertang, saa at Regjeringen vilde blive nødt til at tilbageføre den nærværende Tilstand for at sikke Beboerne i de mindre vel befolkede Egne af Landet Udgang til at faae deres Korn malet. Hvad nu den Udtalelse angaaer, at Regjeringen ved at foreslægge et Lovudkast som det omhandlede havde villet kræve Møllernes Rettigheder, da kan jeg ikke indrømme det Begrundede i en saadan Udtalelse. For det Første maa det dog erindres, at de nærværende Mølleiere aldeles ikke miste den Ret til at male, som nu er hjemlet dem, dernæst maa det ogsaa erindres, at denne Uttring i al Fald dog kun kan gjælde med Hensyn til Møller paa Landet, thi med Hensyn til Kjøbstadmøller er Forholdet anderledes. Hvad Møllerne paa Landet angaaer, da drives de deels efter særegne Bevillinger, deels i Genhold til ældgamle Rettigheder, hvoraf enkelte Møller ere i Besiddelse. Oprindeligt fordreves der nemlig vistnok ikke Bevilling til at anlægge en Mølle paa Landet, men de færreste af de Møller, som nu findes paa Landet, ere vistnok i dette Tilfælde, idet de ved de senere foregaaede Forandringer for den største Deel ere komne i Besiddelse af Bevillinger. Disse Bevillinger, som oprindeligt kun vare personlige, ere vel i Tidens Løb gaaede over til at blive betragtede som reelle; men imidlertid ere de dog, f. Ex. underkastede Confirmation ved Thronskifter, idet de da blive indsendte til Confirmation, og ved Meddelelsen af saadanne Confirmationer ved de senere Thronskifter er det udtrykkeligt optaget i Bevillingen, at de maae være underkastede de Indskrænkninger, som Lovgivningen maatte medføre. Hvad Lovgivningen angaaer, sigtes der ved deels til Christian den 5tes Lov, deels til Forordningen af 3die Juni 1825.